

Metodika

Výdaje na ochranu životního prostředí zahrnují výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku na ochranu životního prostředí a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí, které se vztahují k aktivitám na ochranu životního prostředí (technologie, procesy, zařízení nebo jejich části), jejichž hlavním účelem je zachycení, odstranění, monitorování, kontrola, snižování, prevence nebo eliminace znečišťujících látek a znečištění nebo jakékoliv jiné poškození životního prostředí, ke kterému dochází při činnosti podniků.

Výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (DHM) na ochranu životního prostředí zahrnují všechny výdaje na pořízení DHM, které vykazující jednotky vynaložily na pořízení DHM (koupí nebo vlastní činností), spolu s celkovou hodnotou DHM získaného formou bezúplatného nabytí, nebo převodu podle příslušných legislativních předpisů, nebo přeřazením z osobního užívání do podnikání.

Do výdajů na pořízení dlouhodobého hmotného majetku na ochranu životního prostředí se zahrnují samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko ekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění stanoveném účetní jednotkou, povinně však od částky stanovené zákonem o daních z příjmů pro tento majetek (od roku 2001 je stanovena částka 40 000 Kč).

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí zahrnují mzdové náklady, platby nájemného, energie a ostatní materiál a platby za služby, u kterých je hlavním účelem prevence, snížení, úprava nebo eliminace znečišťujících látek a znečištění nebo jakákoliv další degradace životního prostředí a jsou výsledkem provozních aktivit podniku.

Tržby z prodeje služeb na ochranu ŽP jsou tržby z prodeje služeb, poskytovaných za účelem ochrany životního prostředí.

Tržby z prodeje vedlejších produktů představují tržby z prodeje vedlejších produktů, které vznikly při činnostech spojených s ochranou životního prostředí.

Úspory z využití vedlejších produktů zahrnují jednak úspory z vlastního využití vedlejších produktů a dále se jako přínos zahrnují také úspory nákladů, kterých podnik dosáhl díky opatřením na ochranu životního prostředí v daném roce.

Programové zaměření ochrany životního prostředí:

Ochrana ovzduší a klimatu zahrnuje např. úpravu technologických procesů z důvodu prevence vzniku znečištění (na ochranu ovzduší, klimatu a ozónové vrstvy), odstraňování odpadních plynů a odvětrávaného vzduchu, odstraňování tuhých a plyných emisí, monitorovací zařízení pro sledování čistoty ovzduší.

Nakládání s odpadními vodami zahrnuje např. úpravu technologických procesů z důvodu prevence vzniku znečištění, výstavbu čistíren odpadních vod, výstavbu kanalizačních sítí se zajištěným napojením na čistírnu odpadních vod, nakládání s chladicími vodami, monitorovací zařízení ke sledování jakosti vody.

Nakládání s odpady zahrnuje např. úpravu technologických procesů z důvodu prevence vzniku odpadů, zařízení a vybavení pro sběr, svoz, přepravu, třídění a úpravu odpadů, výstavba spaloven, recyklačních závodů, řízených skládek, kompostáren, asanace starých skládek, zařízení pro monitoring odpadů.

Ochrana krajiny a biodiverzity (druhová rozmanitost) zahrnuje např. ochranu a rehabilitaci stanovišť a druhů, ochranu přírodních a polopřírodních typů krajiny, ochranu a obnovu prvků ekologické stability, revitalizaci hydrologické sítě, náklady na řešení povinností vyplývajících z § 35 a § 32 zák. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon).

Ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod zahrnuje např. prevenci depozice znečišťujících látek do půdy vč. následné infiltrace do vod, předcházení kontaminace a degradace půd chemickými vlivy a její následná sanace, ochrana půdy před erozí, svahovými pohyby a ostatní degradací způsobenou fyzikálními jevy, včetně nákladů na řešení problematiky sesuvů, náklady na úkoly geologických průzkumů s účelem ochrany půdy a podzemní a povrchové vody.

Omezování hluku a vibrací (kromě ochrany pracovišť) zahrnuje např. prevenci vzniku hluku a vibrací úpravou technologie, konstrukce a uplatnění protihlukových a antivibračních zařízení v silniční, železniční a letecké dopravě a průmyslu, měřicí zařízení.

Ochrana proti záření zahrnuje např. protiradonová opatření, geologické práce spojené s problematikou lokalizací hlubinných úložišť jaderného odpadu, měřicí zařízení, přepravu a nakládání s vysoce radioaktivním odpadem.

Výzkum a vývoj zahrnuje výzkum a vývoj zaměřený na ochranu ovzduší, klimatu a ozónové vrstvy, ochranu vod, nakládání s odpady, ochranu půdy a podzemní vody, omezování hluku a vibrací, ochranu biodiverzity a krajiny, ochranu před zářením a ostatní výzkum životního prostředí.

Ostatní aktivity na ochranu životního prostředí zahrnují např. pořízení dlouhodobého hmotného majetku na prevenci před povodněmi, vzdělávání v problematice ochrany životního prostředí, školení a instruktáže.

Údaje o výdajích na ochranu životního prostředí zjišťuje ČSÚ od roku 1986. Oddíl o pořízení dlouhodobého hmotného majetku (DHM) byl do roku 2001 součástí výkazu o investicích. V roce 2002 byl tento výkaz nahrazen jinými výkazy a data o pořízení DHM na ochranu životního prostředí byla získána z průřezového výkazu P 5-01 a výkazu pro veřejný sektor VI 1-01. Požadavek na zavedení zjišťování neinvestičních nákladů vedl v roce 2003 ke vzniku samostatného výkazu ŽP 1-01, který byl určen podnikatelské sféře. Data z veřejného sektoru byla nadále získávána výkazem VI 1-01 a jednalo se pouze o údaje o pořízení DHM na ochranu ŽP.

Od roku 2006 došlo k sjednocení výkaznické povinnosti pro podnikatelský a veřejný sektor a oba sektory jsou obesílány stejným výkazem ŽP 1-01. Tento výkaz byl rozeslán vybraným ekonomickým subjektům (OKEČ 01, 02, 10-40, 41, 60 a 62 s počtem zaměstnanců 20 a více a OKEČ 37 a 90 bez ohledu na počet zaměstnanců), obcím nad 500 obyvatel, rozpočtovým organizacím, organizačním složkám státu a státním fondům.

V roce 2008 byla klasifikace podniků podle OKEČ nahrazena novou klasifikací podle CZ-NACE. Podle této nové klasifikace je výkaz ŽP 1-01 zasílán vybraným ekonomickým subjektům s CZ-NACE 01, 02, 03, 05-33, 35, 36, 49, 51, 52, 58 s počtem zaměstnanců 50 a více a CZ-NACE 37, 38 a 39 bez ohledu na počet zaměstnanců, obcím nad 500 obyvatel, rozpočtovým organizacím, organizačním složkám státu a státním fondům.

Poznámka:

- ležatá čárka (-) v tabulce značí, že se jev nevyskytoval
- nula (0 nebo 0,0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky
- tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
- křížek (x) na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- i.d. značí individuální data